

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
фізичного виховання, здоров'я та
туризму ЗНУ

М.В. Маліков

«28» серпня 2025р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

підготовки бакалавра

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Фізичне виховання

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Коваленко Юлія Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри ТМФКіС

Протокол №1 від «27» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри ТМФКіС

А.П. Конох

Погоджено
Гарант освітньо-професійної
програми

А.П. Конох

2025 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами): Коваленко Юлія Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

E-mail: visnik_znu@ukr.net

Телефон: (061) 228-75-18

Інші засоби зв'язку: Viber, Facebook Messenger, Telegram 0504718905

Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: Теорія та методика фізичної культури і спорту, IV корпус, ауд. 303

1. Опис навчальної дисципліни

Теорія і методика фізичного виховання вивчає фізичне виховання як феномен соціального життя, його мету і завдання на різних етапах розвитку суспільства, його кореляції з іншими науками, способи, методи та форми організації. Теорія фізичного виховання пояснює шляхи розвитку та передбачає тенденції еволюції фізичного виховання як суспільного явища, обґрунтовуючи свої педагогічні положення соціальними, психологічними і біологічними закономірностями.

Мета дисципліни – є набуття професійних компетентностей фахівця щодо усвідомлення сутності фізичного виховання як складової частини фізичної культури, оволодіння і оперування основними поняттями галузі фізичної культури і спорту, формування системи навичок з проведення різних форм фізичного виховання та особливостей виховання фізичних якостей.

Одне з головних завдань курсу «Теорії і методики фізичного виховання» – сформувати у здобувачів систему теоретичних знань зі сфери фізичної культури і спорту, яка в значній мірі визначає рівень і ступінь їх освіти, а також рівень їх професійної компетентності.

Вивчення дисципліни сприяє розширенню світогляду здобувачів, підвищує їх теоретичний рівень, формує практичні навички управління процесом фізичного виховання, стимулює самопізнання.

Дисципліна належить до циклу професійної підготовки спеціальності за освітньою програмою «Фізичне виховання». Вивченню даної дисципліни передують опанування ОК 5 Вступ до спеціальності, ОК 8 Анатомія людини з основами гігієни, ОК 13 Теорія і методика фізичного виховання (2, 3 семестр), ОК 14 Фізіологія людини з основами медичних знань, ОК 16 Методи наукових досліджень,.

Знання з дисципліни є підґрунтям для опанування ОК 24 Організація масової фізичної культури і спорту, ОК 25 Управління у сфері фізичної культури і спорту, ОК 28 Спортивні ігри з методикою викладання, ОК 40 Професійна майстерність у фізичній культурі і спорті, ОК 30 Навчальна практика, ОК 31 Виробнича практика, ОК 32 Спортивно-педагогічне вдосконалення, написання курсової роботи з дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» (ОК13.1), складання атестаційного екзамену (ПА1), досягненню мети ОП щодо реалізації професійних компетентностей спеціальності.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у сфері фізичної культури і спорту, навичок ефективної усної комунікації.

Виконання групових практичних завдань та підсумкових групових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	4-й	4-й
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин	90	90
Лекційні заняття	14 год.	4 год.
Практичні заняття	30 год.	6 год.
Самостійна робота	46 год.	80 год.
Консультації	особисті – вівторок, четвер, з 11:00 до 13:00, IV корпус, ауд. 303; дистанційні – ZOOM, за попередньою домовленістю Запис на консультації: visnik_znu@ukr.net	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10659		

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/Результати навчання	Методи навчання / форми і методи оцінювання
<p>Компетентності:</p> <p>ЗК 3 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК 12 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК 1 Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.</p> <p>СК 3 Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.</p> <p>СК 5 Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.</p> <p>СК 6 Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.</p> <p>СК 7 Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.</p> <p>СК 10 Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>ПРН 1 Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.</p> <p>ПРН 6 Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту.</p> <p>ПРН 7 Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.</p> <p>ПРН 10 Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.</p> <p>ПРН 14 Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою.</p> <p>ПРН 17 Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.</p> <p>ПРН 20 Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна лекція), наочні (презентація, демонстрування, ілюстрації, відео); практичні методи (вправи; практичні завдання, творчо-пошукові завдання).</p> <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод проблемного викладу матеріалу; пізнавальні дискусії; мозковий штурм, метод заохочення до групової творчої діяльності.</p> <p>Поточний контроль: накопичувальна бально-рейтингова система (оцінювання досягнень здобувачів за усіма видами навчальної діяльності, обговорення дискусійних питань, тематичні повідомлень, усне опитування, експрес-тестування після вивчення змістових модулів, оцінювання результатів виконання завдань для самостійної роботи, оцінювання виконання практичних завдань в усній та письмовій формі. Підсумковий семестровий контроль – екзамен відповідно умов онлайн, офлайн (у формі тестових завдань, білетів).</p>

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Форми організації фізичного виховання

Мета, значення і завдання фізичного виховання школярів. Значення фізичної культури для дітей шкільного віку. Документи, які регламентують фізичне виховання школярів. Класифікація форм фізичного виховання школярів. Структура урочної форми занять. Загальні вимоги до уроку. Особливості різних частин шкільного уроку фізичної культури.

Змістовий модуль 2. Урок як освітньо-виховний проєкт.

Зміст уроків фізичної культури. Набір фізичних вправ. Кінцевий результат уроку. Результат діяльності дітей. Зміст уроку: спроектований і реальний. Характерні риси, зміст і побудова уроку. Умови досягнення високої ефективності кожного заняття. Завдання шкільного уроку фізичної культури. Специфічні завдання. Вимоги до методики проведення уроку фізичної культури. Характеристика частин уроку фізичної культури. Організація діяльності учнів на уроці фізичної культури.

Змістовий модуль 3. Загальна характеристика фізичного навантаження під час занять фізичною культурою і спортом

Визначення поняття «фізичне навантаження». Величина фізичного навантаження. Характеристика компонентів фізичного навантаження. Зовнішні прояви навантаження. Інформативність зовнішніх ознак втоми. Внутрішній прояв навантаження. Симптоми звичайної втоми. Симптоми середньої втоми. Симптоми перевтоми. Регламентація діяльності учнів. Дозування фізичного навантаження уроку. Визначення понять. Прийоми регулювання фізичного навантаження за обсягом та інтенсивністю. Щільність уроку фізичної культури. Чинники, які впливають на щільність уроку. Оцінка щільності уроку фізичної культури. Модель уроку з фізичної культури за показниками ЧСС.

Змістовий модуль 4. Позакласна робота з фізичного виховання в школі.

Загальна характеристика позакласних занять фізичними вправами. Характеристика позакласної роботи в школі. Завдання, особливості. Форми позакласної роботи з фізичного виховання. Форми фізичного виховання в режимі навчального дня школярів. Фізкультурні хвилинки і фізкультурні паузи. Фізкультурні паузи у групах подовженого дня і в домашніх умовах. Години здоров'я. Організація годин здоров'я. Умови проведення годин здоров'я. Спортивна година у групах подовженого дня. Організація спортивної години.

Змістовий модуль 5. Фізичне виховання учнів поза школою. Шкільний спорт.

Завдання та система позашкільного фізичного виховання. Форми позашкільного фізичного виховання. Фізичне виховання учнів за межами школи: у сім'ї, в позашкільних установах, СДЮШОР, туристичних станціях, ДЮСШ, фізкультурно-оздоровчих центрах, дитячих екскурсійно-туристичних станціях та інших культурно-просвітницьких установах та організаціях тощо. Фізичне виховання за місцем проживання. Багатопрофільні спортивні клуби. Зміст спортивно-масової і фізкультурно-оздоровчої роботи в житловому мікрорайоні: організаційна робота, спортивно-масова, фізкультурно-оздоровча, просвітницька, господарська. Організація фізичного виховання в літніх таборах відпочинку дітей. Створення матеріальної бази, своєчасне планування та інструктування педагогічного персоналу. Організація і проведення спартакіади табору. Роль сім'ї у фізичному вихованні дітей. Здійснення заходів щодо переконання батьків в оздоровчій ролі фізичної культури. Форми роботи вчителів фізичної культури з батьками. Функції батьків в організації фізичного виховання дітей. Індивідуальні самостійні заняття.

Змістовий модуль 6. Особливості фізичного виховання дітей різного віку.

Періодизація шкільного віку. Значення вікової періодизації. Особливості розподілу дітей на медичні групи для занять з фізичної культури. Значення фізичного виховання для дітей різних вікових груп. Фізичне виховання учнів молодшого шкільного віку. Завдання, форми фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку. Фізичне виховання учнів середнього шкільного віку. Завдання, форми фізичного виховання дітей середнього шкільного віку. Фізичне виховання учнів старшого шкільного віку. Завдання, форми фізичного виховання дітей старшого шкільного віку. Загальні рекомендації щодо організації

фізичного виховання учнів із урахуванням медичної групи. Визначення рівня фізичного навантаження на уроках фізичної культури з дітьми різних вікових груп. Побудова фізіологічної кривої уроку фізичної культури. Методика складання хронометражу уроку фізичної культури. Особливості проведення уроку фізичної культури з дітьми різних вікових груп. Особливості педагогічного супроводу і методики роботи з дітьми з особливими потребами.

Змістовий модуль 7. Загальна характеристика страхування на заняттях фізичною культурою і спортом

Поняття страхування, вимоги щодо профілактики травм на уроках фізичної культури: забезпечення функціональної готовності, забезпечення порядку пересування учнів під час проведення уроків з фізичної культури, слідкування за справністю спортивного інвентарю, його відповідності умовам проведення уроку, постійне ознайомлення учнів з умовами страхування пр. виконанні вправ різної складності. Дотримання свідомого і чіткого виконання всіма учнями правил безпеки на уроках фізичної культури. Причини та чинники травм, що сприяють травматизму на уроках фізичної культури. Види і вимоги до страхування на уроках фізичної культури. Власне страхування, підтримка, самострахування. Вимоги до страхування під час виконання фізичних вправ. Організаційно-методичні заходи профілактики травматизму на уроках фізичної культури. Контроль стану спортивного залу. Контроль за справністю спортивного інвентарю. Правильна організація і проведення різних форм фізичного виховання відповідно рівня фізичної підготовленості учнів. Відповідність кваліфікації вчителя фізичної культури щодо здійснення заходів профілактики травматизму при організації різних форм фізичного виховання.

Змістовий модуль 7. Загальна характеристика занять фізичною культурою і спортом людей різних вікових груп

Напрями фізичної культури: адаптивний спорт, фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація. Вікова періодизація. Особливості занять з фізичної культури і спорту. Значення фізичного виховання для людей різних вікових груп. Завдання, форми занять фізичним вихованням людей різного віку. Визначення рівня фізичного навантаження на заняттях фізичною культурою і спортом з людьми різних вікових груп. Особливості методики занять фізичною культурою і спортом людей різного віку. Адаптивний спорт.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Форми організації фізичного виховання. Урок як освітньо-виховний проєкт	2	2	1 раз на тиждень
2	Загальна характеристика фізичного навантаження під час занять фізичною культурою і спортом	2	2	1 раз на тиждень
3	Позакласна робота з фізичного виховання в школі.	2		1 раз на тиждень
4	Фізичне виховання учнів поза школою.	2		1 раз на тиждень
5	Особливості фізичного виховання дітей різного шкільного віку.	2		1 раз на тиждень
6	Загальна характеристика страхування на заняттях фізичною культурою і спортом	2		1 раз на тиждень
7	Загальна характеристика занять фізичною культурою і спортом людей різних вікових груп	2		1 раз на тиждень
Разом		14	4	

6. Теми практичних занять

№ змістово го модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладо м
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Форми організації фізичного виховання школярів.	2	2	1 раз на тиждень
2	Загальна характеристика фізичного навантаження уроку фізичної культури.	4		1 раз на тиждень
3	Підготовка вчителя до уроку фізичної культури.	4	2	1 раз на тиждень
4	Планування роботи з фізичного виховання школярів.	4		1 раз на тиждень
5	Позакласна робота з фізичного виховання в школі.	4		1 раз на тиждень
6	Фізичне виховання учнів поза школою.	2		1 раз на тиждень
7	Особливості фізичного виховання дітей різного шкільного віку.	4		1 раз на тиждень
8	Загальна характеристика страхування на уроках фізичної культури.	4	2	1 раз на тиждень
9	Особливості методики занять фізичною культурою і спортом людей різного віку. Адаптивний спорт.	2		1 раз на тиждень
Разом		30	6	

7. Самостійна робота

змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Форми організації фізичного виховання школярів.	4	5
2	Урок – основна форма фізичного виховання школярів.	4	8
3	Загальна характеристика фізичного навантаження уроку фізичної культури.	4	10
4	Підготовка вчителя до уроку фізичної культури.	4	10
5	Планування роботи з фізичного виховання школярів.	4	10
6	Позакласна робота з фізичного виховання в школі.	4	5
7	Фізичне виховання учнів поза школою.	5	8
8	Особливості фізичного виховання учнів різного шкільного віку.	4	8
9	Загальна характеристика страхування на уроках фізичної культури.	5	8
10	Адаптивний спорт.	4	4
11	Особливості методики занять фізичною культурою і спортом людей різного віку.	4	4
Разом		46	80

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№	Види поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Практичні завдання в СЕЗН ЗНУ	Виконання письмового завдання, захист на практичному занятті	7 завдань по 5 бали за кожне	35
2	Проходження тесту «Оцінка теоретичних знань» в СЕЗН ЗНУ	Система СЕЗН ЗНУ	На останньому занятті усна відповідь на 3 самостійно обраних питання	5
3	Завдання із самостійної роботи. в СЕЗН ЗНУ	Представлення самостійно розробленої презентації за наданою тематикою на практичних заняттях. Система СЕЗН ЗНУ	4 завдання по 5 балів за кожне і	20
Усього за змістові модулі	3			60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Тестування в СЕЗН ЗНУ	Тестування (у СЕЗН ЗНУ)	40 тестових питань (вибір правильної відповіді з декількох можливих) по 0,25 бала за кожне	10
	Усна відповідь на питання екзаменаційного білета	Два теоретичних питання і одне практичне завдання (перелік питань подано у СЕЗН ЗНУ)	Теоретичне питання – 10 балів Теоретичне питання – 10 балів Практичне питання – 10 балів	30
Усього балів				40

Етапи та порядок проведення екзамену

Критерії оцінки знання теоретичного питання:

15-20 балів – студент дає обґрунтовані, глибокі та теоретично правильні відповіді на поставлені питання, демонструє здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, робити логічні висновки та узагальнення, здатність висловлювати та аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання; використовує фактичні та статистичні дані, які підтверджують відповідь на питання; демонструє знання законодавчих та нормативних актів України, підручників, посібників.

4-14 балів – студент володіє знаннями матеріалу на рівні вимог, наведених вище, але, розкриваючи суть питань, припускається незначних помилок у формулюванні термінів і категорій, використанні цифрового матеріалу, викладає суть питань недостатньо глибоко.

0-3 балів – студент зовсім не відповідає на поставлені питання або відповідає неправильно. Зроблені висновки є помилковими. Відповідаючи, студент значно ухиляється від теми, що свідчить про нерозуміння ним поставленого питання.

Критерії оцінки розв'язання практичного завдання:

5–10 балів – студент дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з доцільного логічного і теоретичного обґрунтування;

4–9 балів – студент або виконав завдання без теоретичного обґрунтування, або зробив теоретичне обґрунтування, але припустився помилок;

0–3 балів – студент зовсім не розв'язав практичне завдання або розв'язав неправильно.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна:

1. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Київ : Олімпійська література, 2003. 424 с.
2. Шиян Б. М., Омельяненко І. О. Теорія і методика фізичного виховання школярів : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2012. 304 с.
3. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : підруч. для студ. вузів фіз. виховання і спорту. Ч. 1. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2010. 180 с.
3. Шамардіна Г.М. Основи теорії та методики фізичного виховання. Дніпропетровськ : Пороги, 2007. 486 с.
4. Чиженок Т.М., Коваленко Ю.О. Теорія і методика фізичного виховання : навчальний посібник у схемах. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 216 с.
5. Чиженок Т. М., Тищенко В. О., Коваленко Ю. О. Теоретико-методичні основи виховання фізичних якостей : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньої-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 94 с.
6. Шиян Б. М., Папуча В. Г. Теорія фізичного виховання школярів. Тернопіль : Збруч, 2000. 183 с.
7. Тищенко В. О., Чиженок Т. М., Коваленко Ю. О. Теорія і методика фізичного виховання (загальні основи) : курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньої-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 61 с.

Додаткова:

1. Чиженок Т. М., Коваленко Ю. О. Теорія і методика фізичного виховання : метод. реком. до самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньої-професійної програми «Фізичне виховання». Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 40 с.
2. Теорія і методика фізичного виховання: термінологічний словник для студентів напряму підготовки «Фізичне виховання» / уклад. : Т. М. Чиженок, Ю. О. Коваленко. Запоріжжя : ЗНУ, 2014. 40 с.
3. Качан О. А., Пристинський В. М., Коломоєць Г. А., Онішкевич О. М. Цікава фізкультура в закладах загальної середньої освіти. Навчально-методичний посібник. Слов'янськ : ДДПУ, 2022. 163 с.
4. Іваненко В. П., Бескопильний О. П. Теорія і методика фізичного виховання. Черкаси : ЦНТІ, 2005. 237 с.
5. Аксьонова О. П. Фізіологічна крива реакції серцево-судинної системи організму дітей і підлітків на фізичні навантаження під час занять фізичною культурою. Науковий

часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова : зб. наук. пр. Київ, 2014. С. 13–18.

6. Аксьонова О. П. Технологічні основи конструювання уроку «Фізична культура» : навч.-метод. посіб. для вчителів-практиків. Запоріжжя, 2011. 104 с.

7. Аксьонова О. П. Формування фізичної культури учнів початкової школи в умовах диференційованого навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07. Тернопіль, 2005. 236 с.

8. Боляк А. А., Коломоєць Г. А., Ребрина А. А., Боляк Н. Л. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. Київ : Освіта, 2021. 160 с.

9. Метод рухових задачок у школі розумного руху : навчально-методичний посібник / упор. О. П. Аксьонова. Запоріжжя : ХННРБЦ ЗОР, 2013. 96 с.

10. Розвиток «рухового інтелекту» дітей на заняттях з фізичної культури : наук.-метод. розробка / За ред. О. Аксьонової, Н. Денисенко, С. Циба. Запоріжжя, 2009. 116 с.

11. Тищенко В. О., Коваленко Ю. О. До питання вдосконалення викладання дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання». *Сучасний стан і перспективи вдосконалення національної системи фізичного виховання і спорту в умовах війни та у післявоєнний період*: збірник матеріалів II науково-практичної конференції 19-20 квітня 2023 року, присвяченої 75-й річниці кафедри фізичного виховання ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород, 2023. С. 152–156.

12. Чиженок Т. М., Коваленко Ю. О. Динаміка збереження гнучкості в підлітків середнього шкільного віку. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. 2020. № 1. С.68–76.

13. Коваленко Ю. О., Чередниченко І. А, Напалкова Т. В., Омок Г. А. Специфіка організації занять фізичною культурою в ліцях з посиленою військово-фізичною підготовкою на першому році навчання. *Вісник Запорізького національного університету : Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. 2024. № 1. С. 133–138.

14. Коваленко Ю. О., Соколова О. В., Польський С. Г., Лимаренко Н. П. Оздоровчі системи як складова фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15: «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт)»* : зб. наукових праць. 2022. Випуск 10 (155). С. 80–84.

15. Коваленко Ю. О., Крюков Ю. М., Бакуш В. М., Волинець В. О. Деякі аспекти формування техніки плавання та контролю фізичного навантаження під час занять оздоровчим плаванням дітей молодшого шкільного віку. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. 2022. № 2 С. С.27–35.

16. Коваленко, Ю. О., Омеляненко, Г. А., Майструк, А. М., & Майструк, В. В.. Аналіз показників здоров'я плавців на етапі попередньої базової підготовки. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. Запоріжжя : Видавничий дом «Гельветика». 2024. С. 219–226. <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2024-1-30>.

17. Коваленко Ю.О., Омеляненко Г.А., Бубела О.Ю., Майструк В.В. Особливості врахування віку плавців-чоловіків у побудові багаторічної підготовки та спортивної досконалості. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15: «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (Фізична культура і спорт) зб. наукових праць*. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2024. Випуск 7 (180). С. 64–68 <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2024-1-30>.

18. Тищенко В.О., Соколова О.В., Коваленко Ю.О., Коваленко Є.О., Романець І.О. Теорія і методика фізичного виховання у закладах вищої освіти: сучасний науковий підхід. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. фізичне виховання та спорт*. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика». 2024. №4. С. 103–109.

19. Коваленко Юлія, Нестор Каціло, Сурніна Анастасія Вивчення питання впливу секційних занять з футболу на показники здоров'я дітей шкільного віку : зб. наук. пр.

«Нотатки сучасної науки: електронний мультидисциплінарний науковий часопис» у межах науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної науки: історія, теорія, практика». № 20. Харків : СГ НТМ «Новий курс», 2024. С. 78–79.

20. Коваленко Ю.О., Гордик А.М. Роль засобів з футболу у формуванні здоров'я школярів. Збірник за матеріалами VIII Міжнародної студентської наукової конференції «Теоретичне та практичне застосування результатів сучасної науки» матеріали VIII Міжнародної студентської наукової конференції, м. Черкаси, 14 лютого, 2025 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С 110–113.

Інформаційні джерела:

1. Електронна адреса: відео-канал ROZUM_RUH. URL : <http://surl.li/tryvg>.
2. Матеріали обласного етапу Всеукраїнського конкурсу на кращий інноваційний урок фізичної культури та урок з елементами футболу. URL : http://kfkis-zp.blogspot.com/p/blog-page_16.html.
3. Державний стандарт початкової освіти / затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87.
4. Миронова В. В. Інформаційна культура як основа загальної культури людини. URL : <http://surl.li/trywr>.
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року» від 09.12.2015 № 1320-р. URL : <http://surl.li/tozuk>.
6. Блог ЛІДЕР. URL : <http://mofizkult-zp.blogspot.com>.
7. Нова фізична культура. Prometheus. URL : <http://surl.li/trywb>.

11. Регуляції і політики курсу

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять здійснюється до завершення курсу.

Політика академічної доброчесності. Наукова комунікація посідає важливе місце у сучасному науковому та освітньому процесі. Важливо, щоб ця комунікація відбувалась на засадах академічної доброчесності, що ґрунтуються на повазі до колег науковців. Проте, не завжди в академічному середовищі можна спостерігати дотримання вимог академічної етики. Одним із сучасних напрямів боротьби з академічним плагіатом є його виявлення і констатація за допомогою комп'ютерних програм. На сьогоднішній день існує ряд програмних засобів, які допоможуть встановити відсоток унікальності тексту https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrety/Academ_3_12_red3.pdf Онлайн-платформи та програми для перевірки тексту на плагіат <https://osvita.ua/vnz/76907/>

Визнання результатів неформальної освіти

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Види неформальної освіти: професійні курси/тренінги – це тренінги та або/семінари з підвищення кваліфікації та/або здобуття нових навичок; громадська освіта – проекти, які направлені на широкі верстви населення, виконувати свою роль як активних громадян, задля формування знань та навичок, необхідних для участі у громадському середовищі та включає в себе неформальні соціальні інститути (громади, бібліотеки, громадські організації, ЗМІ тощо); онлайн-освіта – це інтернет-курс з інтерактивною участю та відкритим доступом через мережу інтернет як здобувачів, так і спікерів; професійне навчання/стажування – навчання безпосередньо на робочому місці під керівництвом відповідальної особи після теоретичної підготовки або одночасно з нею з метою практичного оволодіння спеціальністю, адаптації на робочому місці та інше; мотиваційні лекції – навчання, яке базується на представленні кращих практик та досягнень спікера, дискусіях щодо практичного застосування набутих навичок.

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач вищої освіти досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він навчається.

У випадку визнання результатів навчання здобувачу зараховується певна кількість балів відповідно до оцінювання відповідного змістового модуля.

Загальний обсяг балів, що зараховуються здобувачу вищої освіти за підсумками визнання результатів неформального навчання не може перевищувати 25% балів поточного контрольного оцінювання.

Здобувач вищої освіти не може бути звільнений від атестації за підсумками визнання результатів неформального навчання.

Визнання та перезарахування результатів неформального навчання, проводять за заявою здобувача вищої освіти та наявності підтверджуючих документів щодо здобутих знань за програмами неформальної освіти (сертифікатів, кваліфікаційних свідоцтв тощо) на ім'я декана факультету. У випадку подання зазначених вище документів іноземною мовою (як таких, що видані за межами України) заявник подає їх переклад.

Заява повинна містити:

прізвище, ім'я, по батькові; опис результатів неформального навчання, щодо визнання яких подається заява; інформацію про суб'єкт, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана професійна, громадська або інша діяльність (за наявності), під час якої здобувалися відповідні результати навчання; інформацію про попереднє навчання та досвід діяльності заявника, під час яких здобувалися результати неформального навчання та/або відповідної діяльності (за наявності); перелік додаткових документів для підтвердження інформації про неформальне навчання (за наявності).

У процесі визнання результатів неформального навчання не підлягають розгляду документи, що підтверджують неформальне навчання та/або професійну, громадську чи іншу діяльність, видані на тимчасово окупованій території України або території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

Прийняття рішення про визнання результатів неформального навчання заявника здійснюється комісією випускової кафедри за підсумками оцінювання задекларованих результатів навчання.

Комунікація викладача зі студентами здійснюється під час проведення навчальних занять і поточних та екзаменаційних консультацій, а також через засоби: електронна пошта, Moodle, та месенджери у робочі часи. Викладач відповідає відповідно до графіку навчального процесу.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними

домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:
<https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.